

Okvirni sklep Sveta o rasizmu in ksenofobiji

Države članice EU so morale do 28. novembra 2010 v svojo zakonodajo prenesti ta ukrep EU, ki določa prilagajanje zakonov držav članic o kaznivih dejanjih, ki vključujejo rasizem in ksenofobijo (2008/913/PNZ). Rasistično in ksenofobično vedenje mora veljati za kaznivo dejanje v vseh državah članicah, kaznovati pa ga je treba z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi najvišjimi možnimi kaznimi, in sicer z najmanj enim do tremi leti zapora. Konec leta 2010 so države članice pošiljale uradna obvestila o svojih izvedbenih ukrepih. Ko bo ta postopek končan in bodo na voljo prevodi, bo Evropska komisija analizirala prenos okvirnega sklepa.

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

The impact of the Racial Equality Directive – Views of trade unions and employers in the European Union [Vpliv direktive o rasni enakosti – stališča sindikatov in delodajalcev v Evropski uniji], november 2010

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub_racial_equal_directive_en.htm

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

Experience of discrimination, social marginalisation and violence: A comparative study of Muslim and non-Muslim youth in three EU Member States [Izkušnje z diskriminacijo, družbeno marginalizacijo in nasiljem: primerjalna študija med muslimansko in nemuslimansko mladino v treh državah članicah EU], oktober 2010

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub-racism-marginalisation_en.htm

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

Understanding and preventing discriminatory ethnic profiling: A Guide [Razumevanje in preprečevanje diskriminacijskega etničnega profiliranja: priročnik], oktober 2010

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub_ethnic-profiling_en.htm

EU-MIDIS Data in Focus 3: Police stops and minorities [EU-MIDIS, Podatki v središču 4: Policijska preverjanja in manjšine], oktober 2010

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub_dif4_en.htm

Sodelovanje državljanov EU v demokratičnem delovanju Unije

Omejitev volilnih pravic za invalidne osebe

Raziskava, ki jo je opravila agencija FRA, je pokazala, da so invalidne osebe, ki so izgubile pravno sposobnost, v večini držav članic prikrajšane za volilne pravice. Ob teh ugotovitvah se postavlja vprašanje združljivosti s standardi Združenih narodov, ki jih zagotavlja člen 29 Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov. Podobni pomisleki so bili predloženi Evropskemu sodišču za človekove pravice. V zadevi Alajos Kiss zoper Madžarsko (št. 38832/06) je sodišče ugotovilo, da samodejni odvzem volilne pravice osebi pod skrbništvom zaradi težav v duševnih zdravstvenih težav pomeni kršitev člena 3 Protokola št. 1 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. V skladu z madžarsko ustavo oseba pod skrbništvom nima pravice voliti. Evropsko sodišče za človekove pravice je zavrnilo veljavnost absolutne prepovedi, da oseba, ki je pod delnim skrbništvom, ne sme voliti ne glede na njene dejanske sposobnosti. Sodniki Evropskega sodišča za človekove pravice so menili, da bi lahko samo sodna ocena posameznika upravičila omejitev proslilčevih volilnih pravic.

Evropska državljanska pobuda

Lizbonska pogodba je z evropsko državljansko pobudo uvedla novo obliko sodelovanja državljanov v EU. Člen 11(4) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) določa, da lahko „najmanj milijon državljanov Unije iz večjega števila držav članic s svojo pobudo Evropsko komisijo pozove, da v okviru svojih pristojnosti predloži ustrezen predlog v zadevah, za katere državljani menijo, da je za izvajanje Pogodb treba sprejeti pravni akt Unije“. Podrobnosti za delovanje tega novega instrumenta neposredne demokracije so opisane v uredbi Evropskega parlamenta, h kateri je konec leta 2010 predložil soglasje Svet Evropske unije. Uredba je bila uradno sprejeta 14. februarja 2011 in določa, da mora milijon podpisov, ki se zahtevajo, priti iz vsaj ene četrte vseh držav članic.

Ključni dogodki na področju sodelovanja:

- zaradi nizkih stopenj udeležbe državljanov EU, ki niso državljani države prebivanja, na občinskih volitvah in volitvah v Evropski parlamenti so se začele razprave o volilni reformi;
- Evropsko sodišče za človekove pravice je razširilo svojo sodno prakso o pravici do svobodnih volitev (člen 3 Protokola št. 1 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah);
- po političnem soglasju o uredbi o državljanski pobudi konec leta 2010 je bila uredba februarja 2011 uradno sprejeta in se lahko začne uporabljati s 1. aprilom 2012.

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

The right to political participation of persons with mental health problems and persons with intellectual disabilities [Pravica do sodelovanja oseb s težavami z duševnim zdravjem in oseb z motnjami v duševnem razvoju v političnem življenju], november 2010

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub-racism-marginalisation_en.htm.

Dostop do učinkovitega in neodvisnega sodnega varstva

Novе pobude EU na področju kazenskih postopkov

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe je nekdanji tretji steber – policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – postal predmet rednega zakonodajnega postopka in, kar je najpomembneje, pristojnosti Sodišča Evropske unije. V letu 2010 so bile predložene različne zakonodajne pobude, ki so v določenem obsegu pomembne za dostop do sodnega varstva na nacionalni ravni. Oktobra 2010 je bila sprejeta direktiva o tolmačenju in prevajanju (2010/64/EU). Z njo se osumljencem in obdolžencem zagotavlja pravica do pisnega prevoda bistvenih delov vseh ključnih dokumentov ter do tolmačenja med vsemi zaslišanji in sestanki z odvetniki. Tem pravicom se osumljenci in obdolženci ne morejo odpovedati, če prej niso prejeli pravnega svetovanja ali bili popolnoma seznanjeni s posledicami takega ravnanja. Sodnik v posameznem primeru odloči, ali sta bila tolmačenje in prevajanje dovolj kakovostna in obsežna. Julija 2010 je Evropska komisija sprejela predlog o „obvestilu o pravicah“ za osumljence kaznivih dejanj, da bi se uvedli skupni minimalni standardi za pravico do obveščnosti v kazenskem postopku (COM(2010) 392 konč.). Drugi predlogi vključujejo pobudo sedmih držav članic za evropski preiskovalni nalog (JAI(2010) 3).

Ključni dogodki na področju dostopa do sodnega varstva:

- sprejeta je bila direktiva EU o prevajanju in tolmačenju (2010/64/EU) kot prvi korak v izvajanju načrta za krepitev procesnih pravic osumljenih ali obtoženih oseb v kazenskih postopkih (v nadaljnjem besedilu: načrt);
- več držav članic EU je začelo reforme svojih sodišč, vključno z ukrepi za skrajšanje sodnih postopkov in povečanje neodvisnosti;
- več držav članic je sprejelo ukrepe za okrepitev ali ustanovitev nacionalnih institucij za človekove pravice.

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

FRA Opinion on the draft Directive regarding the European Investigation Order [Mnenje agencije FRA o osnutku direktive o evropskem preiskovalnem nalogu], februar 2011

Glej: http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/opinions/op-eio_en.htm

Dostop do sodnega varstva kot pomemben pomislek glede temeljnih pravic

Dostop do sodnega varstva je sam po sebi pravica in tudi pomembno sredstvo za uresničevanje drugih pomembnih temeljnih pravic. Vendar dostop do neodvisnega in učinkovitega sodnega varstva ni vedno zagotovljen. V letu 2010 je Evropsko sodišče za človekove pravice zaradi 636 primerov kršitev obsodilo 26 držav članic EU, od tega je 115 primerov zadevalo kršitve pravice do pravičnega sojenja. Ker se je Odbor ministrov Sveta Evrope zavedal obsega tega izziva, je sprejel Priporočilo državam članicam o učinkovitih pravnih sredstvih za predolgo trajanje postopkov (CM/Rec(2010) 3), ki ga spremlja *Vodnik po dobri praksi*. V letnem poročilu agencije FRA so opredeljeni ukrepi za rešitev te težave v različnih državah članicah, vključno z Bolgarijo (vzpostavitev „rezervnih odvetnikov“), Ciprom (pritožbe v zvezi s trajanjem postopkov se lahko vložijo na vseh sodnih instancah), Nemčijo (osnutek zakona, ki določa nadomestilo za premoženjsko in nepremoženjsko škodo zaradi zamud) in Latvijo (sodišča lahko izrekajo nižje kazni, če postopek ni končan v razumnem času). Poleg tega so v tem poročilu poudarjeni različni primeri ukrepov, sprejetih v državah članicah za povečanje sodne neodvisnosti.

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

Access to effective remedies: The asylum-seeker perspective [Pravica do učinkovitih pravnih sredstev: Z vidika iskalcev azila], september 2010

Glej:
http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub_asylum-seekers_en.htm

Nacionalne institucije za človekove pravice in organi za enakost

Nacionalne institucije za človekove pravice lahko skupaj z nacionalnimi organi za enakost močno olajšajo ali zagotovijo neposreden dostop do sodnega varstva. Nacionalne institucije za človekove pravice, ki v celoti ustrezajo pariškemu načelom – tj. imajo status A – lahko bolje izpolnjujejo to vlogo. Pariška načela, ki jih je leta 1993 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov, so merodajni napotki o tem, kakšna pooblastila morajo imeti neodvisne in učinkovite institucije, ki imajo na nacionalni ravni vlogo varovanja in spodbujanja človekovih pravic.

PUBLIKACIJE AGENCIJE FRA

National Human Rights Institutions in the EU Member States [Nacionalne institucije za človekove pravice v državah članicah EU], maj 2010

Glej:
http://fra.europa.eu/fraWebsite/research/publications/publications_per_year/2010/pub_national_hr_inst_en.htm

Preglednica 2: Nacionalne institucije za človekove pravice v državah članicah EU in na Hrvaškem, po akreditiranem statusu

Status	Država
A	Danska, Francija, Nemčija, Grčija, Irska, Luksemburg, Poljska, Portugalska, Španija, Združeno kraljestvo*, Hrvaška
B	Avstrija, Belgija , Nizozemska , Slovaška, Slovenija
C	Romunija
Neakreditiran/-a	Bolgarija, Ciper , Češka republika, Estonija, Finska , Madžarska, Italija , Latvija, Litva, Malta in Švedska

Opomb: * Britanska nacionalna institucija za človekove pravice (Equality and Human Rights Commission) si z nacionalno institucijo za človekove pravice Severne Irske (Northern Ireland Human Rights Commission) in Škotske (Scottish Human Rights Commission) deli sedež Združenega kraljestva v mednarodnem odboru za usklajevanje nacionalnih institucij za človekove pravice (International Coordinating Committee of NHRIs).
Krepka pisava imen nekaterih držav označuje načrtovano spremembo akreditiranega statusa nacionalnih institucij za človekove pravice v bližnji prihodnosti.

Vir: International Coordinating Committee of NHRIs, diagram statusov nacionalnih institucij, 1. januar 2010

V letu 2010 je status A dobila nacionalna institucija za človekove pravice na Škotskem, tako da zdaj EU skupno šteje 12 takih institucij s statusom A, ki so v 10 državah članicah, pri čemer ima Združeno kraljestvo tri. V štirih državah članicah, ki nimajo akreditiranih institucij – to so Ciper, Finska, Italija in Švedska –, so bili v letu 2010 sprejeti dokončni ukrepi za ustanovitev nacionalnih institucij za človekove pravice, ki bi lahko dobile status A.

Zaščita žrtev

Oblikovanje standardov za pravice žrtev na evropski ravni

Ob koncu leta 2010 sta Evropski parlament in Svet Evropske unije razpravljala o direktivi o trgovini z ljudmi, kot jo je predlagala Evropska komisija. V direktivi se na trgovino z ljudmi odgovarja s preprečevanjem, varstvom in pregonom, poleg tega pa se želijo s to direktivo povečati elementi pomoči in podpore žrtvam. To velja za tri posebne člene v zvezi z otroki, ki so žrtve trgovine z ljudmi. Poleg tega trenutno potekajo pogajanja o osnutku evropske odredbe o zaščiti, kot ga je predlagalo 12 držav članic (JAI(2010) 2). Osredotočen je na medosebno nasilje, z njim pa se želi žrtvam zagotoviti zaščita v čezmejnih primerih EU. Osnutek je decembra 2010 prestal prvo obravnavo Evropskega parlamenta. Nazadnje, v letu 2010 so potekale tudi razprave, da bi se ugotovilo, kako bi bilo mogoče veljavno zakonodajo EU spremeniti ali nadomestiti, da bi se bolj zadovoljile potrebe žrtev. Potrebe žrtev so trenutno zajete v okvirnem sklepu o položaju žrtev v kazenskem postopku (2001/220/PNZ) in direktivi o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (2004/80/ES). Kar zadeva standarde Sveta Evrope, je v letu 2010 več držav članic EU ratificiralo Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi iz leta 2005, vključno z Irsko, Italijo, Nizozemsko in Švedsko. Odbor ministrov Sveta Evrope je sprejel tudi smernice za otrokom prijazno sodno varstvo, katerih namen je zaščititi otrokove pravice v sodnem postopku.

Ključni dogodki na področju zaščite žrtev:

- na ravni EU so bile predložene pobude za izboljšanje zakonske zaščite žrtev, kot sta direktiva o trgovini z ljudmi (COM(2010) 95 konč.) in evropska odredba o zaščiti (JAI(2010) 2), poleg tega pa so potekale razprave o novi direktivi o žrtvah;
- določeni so bili višji standardi za zaščito žrtev, na primer s sprejetjem smernic Sveta Evrope za otrokom prijazno sodno varstvo in ratifikacijo Konvencije o ukrepanju proti trgovini z ljudmi s strani več držav članic;
- na nacionalni ravni so bili sprejeti ukrepi, za izboljšanje položaja žrtev, vključno z dostopom do odškodnin in obveščanjem o pravicah žrtev v sodnih postopkih;
- Svet Evropske unije in Evropska komisija sta si prizadevala za odpravo nasilja do žensk;
- na ravni EU in nacionalni ravni so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje zbiranja podatkov o žrtvah.

Obveščanje žrtev in njihove odškodnine na nacionalni ravni

V letošnjem letnem poročilu agencije FRA je opredeljenih več dogodkov na nacionalni ravni, vključno z vzpostavitvijo nacionalne mreže za pomoč žrtvam (Poljska), oblikovanjem preprostejših in preglednejših postopkov za zagotavljanje odškodnin žrtvam (Nemčija), določitvijo obveznosti, da mora storilec prispevati v sklad za žrtve kaznivih dejanj (Finska), ter uvedbo možnosti za spletno oddajo vloge za odškodnino (Švedska). Na Irskem sta bila objavljena listina pravic žrtev (*Victims Charter*) in vodnik po kazenskopravnem sistemu (*Guide to the Criminal Justice System*). V tem okviru ima svojo vlogo tudi internet: Švedska je svoj spletni didaktični uvod v sodišča za žrtve kaznivih dejanj objavila v angleški različici.

Obeti

V letnem poročilu agencije FRA z naslovom *Temeljne pravice: izzivi in dosežki v letu 2010* so opredeljeni različni izzivi, na katere je treba odgovoriti v bližnji prihodnosti, na številnih področjih.

Na **področju azila** je treba do leta 2012 dokončati skupni evropski azilni sistem. Zato bo v prihodnjem letu potreben precejšen napredek. Po sodbi Evropsko sodišče za človekove pravice v zadevi M.S.S. zoper Belgijo in Grčijo bodo države članice, ki na podlagi uredbe Dublin II še niso začasno ustavile predaj prosilcev za azil v Grčijo, to verjetno storile v letu 2011. Vprašanje, ali se bodo na tem področju pojavile naknadne pobude na podlagi solidarnosti in kolektivne odgovornosti, ostaja brez odgovora. Izzivi v zvezi s temeljnimi pravicami v okviru vračanja se bodo razjasnili, medtem ko države članice direktivo o vračanju še naprej prenašajo v nacionalne zakonodaje in jo izvajajo.

Kar zadeva **mejni nadzor**, bo ocena prve uporabe skupin za hitro posredovanje na mejah v Grčiji zagotovila koristna spoznanja za prihodnje operacije te vrste. S tesnim sodelovanjem med agencijo Frontex, agencijo FRA in Evropskim azilnim podpornim uradom ter večjim pomenom temeljnih pravic v mandatu agencije Frontex postajajo temeljne pravice sestavni del upravljanja meja.

Na področju **varstva podatkov** bodo v bližnji prihodnosti posledice novega tehnološkega razvoja verjetno ostale na dnevnem redu ter bodo verjetno prispevale k nenehni in vseobsegajoči razpravi o posodobitvi okvira EU za varstvo podatkov, in sicer v povezavi z napravami za skeniranje telesa, evidencami podatkov o potnikih, podatkovnimi zbirkami ali drugimi vidiki. Zaradi Lizbonske pogodbe bosta v bližnji prihodnosti osrednji dve vprašanji: skladnost s standardi za temeljne pravice (npr. v okviru hrambe podatkov) ter razširitev področja uporabe splošnega okvira za varstvo podatkov na policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah.

V zvezi s **pravicami otrok** je glavni izziv položaj otrok v ranljivih okoliščinah. To vključuje pogrešane otroke, invalidne otroke, romske otroke, ločene otroke v primeru migracije ali azila ter otroke, ki so žrtve trgovine za spolno izkoriščanje in izkoriščanje za delo. Ukrepi EU za povečanje zaščite teh otrok morajo v prvi vrsti upoštevati najboljši interes otrok. Poslušati in oceniti je treba njihova stališča in mnenja, pri tem pa upoštevati njihovo psihološko in fizično dobro počutje ter njihove pravne, družbene in ekonomske interese. Agenda Komisije za otrokove pravice je ambiciozen delovni načrt na tem področju.

Na področju **enakosti** bodo imele države članice v prihodnjih letih novo priložnost, da okrepijo zaščito pred diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, spolne usmerjenosti, invalidnosti in starosti še na drugih področjih poleg zaposlovanja. Dosežki, kot so ratifikacija Konvencije Združenih narodov

o pravicah invalidov, priporočilo Sveta Evrope o ukrepih za boj proti diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete ter petletna strategija za spodbujanje enakosti žensk in moških, so smernice na tem področju. Poleg tega je večplastna diskriminacija še vedno resničnost, ki na splošno ni upoštevana v pravnem okviru EU in držav članic ali v pristopu sodišč in organov za enakost. Povečanje razumevanja večplastne diskriminacije in ozaveščenosti o njej ter vključevanje teh spoznanj v pravne postopke bo izziv prihodnjih let.

Pri **rasizmu in etnični diskriminaciji** so nekatere države članice uspešno uporabile testiranje diskriminacije kot način spremljanja njene razširjenosti in dokazovanja diskriminacijskih praks na področju zaposlovanja in stanovanj. Zaradi preteklih uspehov se pričakuje, da se bo tovrstno testiranje razširilo po EU. Poleg tega za mnoge države članice zbiranje podatkov, razčlenjenih po rasnem ali etničnem poreklu, v skladu s priporočili Evropske komisije Sveta Evrope za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) ter Odbora Združenih narodov za odpravo rasne diskriminacije (CERD) ostaja nerešen izziv. Tudi na področju kazenskega prava se morajo še mnoge države članice zavezati k reševanju rasističnih zločinov v skladu z Okvirnim sklepom EU in Konvencijo Sveta Evrope o kibernetiki kriminaliteti, saj so rasistični zločini še vedno problem v velikem delu EU.

Pomemben dosežek v zvezi s **sodelovanjem državljanov EU** v demokratičnem delovanju EU je bil sprejetje uredbe o evropski državljanski pobudi. Zdaj ko je ta uredba sprejeta, morajo države članice EU organizirati strukture in postopke na nacionalni ravni ter tako olajšati zbiranje enega milijona podpisov, potrebnih za sprožitev državljanske pobude. Z državljansko pobudo bi morali postati državljani EU bolj ozaveščeni o pomembnih vprašanjih evropskega združevanja.

Na področju **dostopa do sodnega varstva** morajo države članice še naprej izvajati reforme sodnih sistemov, zlasti kar zadeva predolgo trajanje postopkov. Na to je treba gledati v kontekstu reform, ki se izvajajo v okviru Evropskega sodišča za človekove pravice, da bi se tako odpravili čezmerni sodni zaostanki. Samo z zagotovitvijo ustreznih nacionalnih sodnih sistemov bo mogoče zmanjšati delovno obremenitev Evropskega sodišča za človekove pravice. Hkrati se lahko z okrepitevijo drugih nacionalnih mehanizmov, zlasti organov za enakost in nacionalnih institucij za človekove pravice, pripomore k reševanju sistemskih težav na nacionalni ravni. Vprašanje, ali se bodo države članice EU glede na obstoječe varčevalne ukrepe še naprej pomikale v smeri krepitev nacionalnih institucij za človekove pravice, ostaja uganka.

Nazadnje, na področju **zaščite žrtev** so obetajoči dogodki na ravni EU in nacionalni ravni. Pobude o pravicah osumljencev in obdolžencev (zlasti „načrt“) bi pridobile z vzporednim razvojem na področju pravic žrtev, da bi se omogočila jasnejša in celovitejša zakonodaja, s katero se zagotavljajo pravice osumljencem in obdolžencem ter žrtvam in pričam. Raziskava „European Safety Survey“ [Evropska varnostna študija], ki bo izvedena v kratkem, ter raziskava agencije FRA o nasilju do žensk, ki vključuje nasilje v otroštvu, in o vzorcih prijavljanja nasilja med žrtvami, bosta razjasnili, kako žrtve uveljavljajo svoje pravice v praksi.

Preglednica 3: Pregled poročil o spremljanju, ki so bila v letu 2010 objavljena o državah članicah EU in Hrvaški v okviru postopkov spremljanja Združenih narodov in Sveta Evrope, po državah

	CERD	HRC	CESCR	CEDAW	CAT	CRC	CRC-OP-SC	UPR	ECPT	ECRML	FCNM	ECRI	Skupaj
Avstrija					✓				✓			✓	3
Belgija		✓				✓	✓		✓				4
Bolgarija								✓	✓		✓		3
Ciper											✓		1
Češka republika				✓					✓				2
Danska	✓									✓			2
Estonija	✓	✓					✓						3
Finska											✓		1
Francija	✓				✓							✓	3
Nemčija											✓		1
Grčija													0
Madžarska		✓							✓		✓		3
Irska													0
Italija								✓	✓		✓		3
Latvija													0
Litva													0
Luksemburg									✓	✓			2
Malta				✓									1
Nizozemska	✓		✓	✓									3
Poljska		✓										✓	2
Portugalska													0
Romunija	✓								✓				2
Slovaška	✓								✓		✓		3
Slovenija	✓							✓					2
Spanija						✓		✓					2
Svedska								✓					1
Združeno kraljestvo												✓	1
Hrvaška*								✓		✓	✓		3
Skupaj	7	4	1	3	2	2	2	6	9	3	8	4	51

Opomba: * V skladu s členom 28 Uredbe (ES) št. 168/2007 o ustanovitvi agencije FRA lahko Hrvaška kot država kandidatka za pridruženje EU sodeluje pri dejavnostih te agencije.

✓ = poročilo o spremljanju, sprejeto v letu 2010

- CERD Odbor za odpravo rasne diskriminacije
 HRC Odbor za človekove pravice (organ za spremljanje Mednarodnega pakta o državljskih in političnih pravicah – MPDPP)
 CESCR Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice
 CEDAW Odbor za odpravo diskriminacije žensk
 CAT Odbor proti mučenju
 CRC Odbor za otrokove pravice
 CRC-OP-SC Odbor za otrokove pravice (spremlja Izbirni protokol o prodaji otrok)
 UPR Splošni redni pregled
 ECPT Evropska konvencija o preprečevanju mučenja
 ECRML Odbor strokovnjakov za regionalne in manjšinske jezike
 FCNM Svetovalni odbor za narodne manjšine
 ECRI Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti

Agencija Evropske unije za temeljne pravice

Temeljne pravice: ključni dogodki v pravu in politiki v letu 2010

2012 – 27 str. – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9239-127-0

doi: 10.2811/32502

Na spletu je na voljo veliko informacij o Agenciji Evropske unije za temeljne pravice. Do njih je mogoče dostopati prek spletne strani agencije FRA na naslovu fra.europa.eu.

Kako do publikacij Evropske unije

Brezplačne publikacije:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na predstavništvih ali delegacijah Evropske unije. Njihovi kontaktni podatki so na voljo na spletni strani <http://ec.europa.eu> ali po faksu +352 2929-42758.

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačljive naročnine (na primer na *Uradni list Evropske unije* ali zbirke odločb sodne prakse Sodišča Evropske unije):

- pri prodajnih zastopnikih Urada za publikacije Evropske unije (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

Leto 2010 je bilo prvo leto, v katerem je Evropska unija (EU) delovala na podlagi pravno zavezujoče listine pravic – Listine EU o temeljnih pravicah. Letošnji povzetek letnega poročila Agencije Evropske unije za temeljne pravice je osredotočen na izbrane ključne politične in pravne dogodke v EU in njenih državah članicah, medtem ko si te prizadevajo, da bi izpolnile svoje obveznosti glede temeljnih pravic. Stevilni koraki naprej, ki so bili storjeni v letu 2010, vključujejo okrepitev preverjanja temeljnih pravic v zakonodajnih postopkih EU in sprejetje uredbe o državljanski pobudi – pomembnega novega orodja za sodelovanje v demokratičnem delovanju EU. To sliko so dopolnjevali ukrepi več držav članic za okrepitev ali ustanovitev nacionalnih institucij za človekove pravice in ratifikacija Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani EU.

Vendar ni prostora za samozadovoljstvo. EU se še naprej spopada z različnimi skrb vzbujajočimi vprašanji na področju temeljnih pravic, kot so trdovratna in skrajna revščina ter socialna izključenost romskih skupnosti in slabšanje razmer prosilcev za azil v nekaterih državah članicah. V letu 2010 je Evropsko sodišče za človekove pravice v več kot 600 sodbah zaradi kršitev človekovih pravic obsodilo skoraj vseh 27 držav članic.

V tem povzetku so poudarjena izbrana ključna vprašanja na področju temeljnih pravic, ki pokrivajo naslednje teme: azil, priseljevanje in vključevanje; mejni nadzor in vizumska politika; informacijska družba in varstvo podatkov; otrokove pravice in zaščita otrok; enakost in nediskriminacija, razidem in etnična diskriminacija; sodelovanje državljanov EU v demokratičnem delovanju Unije; dostop do učinkovitega in neodvisnega sodnega varstva ter zaščita žrtev.

Urad za publikacije

AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA TEMELJNE PRAVICE

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Dunaj – Avstrija
Telefon: +43 (1)58030-60 – telefaks: +43 (1)58030-693
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)
twitter.com/EURightsAgency